

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“ БЕОГРАД
УПРАВА ЈП ЕПС

Улица царице Милице број 2

Број: **12.01.56592/22-15**

Београд, 16.11.2015.године

На основу члана 54. и 63. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, бр. 124/12, 14/15 и 68/15), Комисија за јавну набавку број ЦЈН 10/15, за набавку добара „Лежајева и опреме за потребе огранака која послују у систему „Електропривреде Србија“, на захтев заинтересованог лица, даје

ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ ИЛИ ПОЈАШЊЕЊА У ВЕЗИ СА ПРИПРЕМАЊЕМ ПОНУДЕ Бр. 4.

Пет и више дана пре истека рока предвиђеног за подношење понуда, заинтересовано лице је у писаном облику од Наручиоца тражило додатне информације односно појашњења а Наручилац у року од три дана од дана пријема захтева објављује на Порталу јавних набавки и интернет страници Наручиоца, следеће информације, односно појашњења:

Питање бр. 1

Да ли извод из каталога мора бити потписан од стране произвођача? Да ли се доставља оригинал извод или може и фотокопија ?

Одговор 1:

Извод из каталога мора бити оверен од стране произвођача. Може се доставити и копија Извода, а наручилац може пре доношења одлуке о додели уговора, захтевати од понуђача, чија је понуда на основу извештаја комисије за јавну набавку оцењена као најповољнија, да достави на увид оригинал или оверену копију Извода из каталога, оверену од стране произвођача.

Питање бр. 2

Такође, да ли оверен технички цртеж (печат и потпис) и оверена изјава произвођача (печат и потпис) мора бити оригинали или може и фотокопија ?

Одговор 2:

Оверени технички цртеж (печат и потпис) и оверена изјава произвођача (печат и потпис) може се доставити и виду копија, а наручилац може пре доношења одлуке о додели уговора, захтевати од понуђача, чија је понуда на основу извештаја комисије за јавну набавку оцењена као најповољнија, да достави на увид оригинал или оверену копију техничких цртежа (печат и потпис) и оригинал или оверену копију изјава произвођача (печат и потпис).

Питање бр. 3

Каталог у електронском облику је прихватљив. Његову валидност не може опредељивати брзо и ефикасно претраживање садржаја, него његов садржај. То што ће наручилац изгубити неки минут више у претрази садржаја, много је мање од губитка који ће имати уколико изврши неодговарајући избор најповољније понуде. Предлажемо да оригиналан каталогпроизвођача у електронској форми безпозивања на ефикасно и једноставно претраживање, којв сепостиже уношењем алфанумеричких знакова будеприхватљив као документ за доказивање техничке спецификације.

Одговор 3:

Каталог са брзим и ефикасним претраживањем садржаја је додат на захтев понуђача. За оволико обимну спецификацију, са тражењем позиција (које ће у електронској форми бити необележене, за разлику од штампане форме), значења сваког суфикса појединачно, описа серија лежачева, тумачења специфичних ознака од произвођача до произвођача (подсећам на оно што је већ написано у претходном одговору, да се чак и основни називи појединих серија лежачева разликују од произвођача до произвођача), упоређивања димензија, функционалних карактеристика, конуса проврта, навоја итд је врло обиман посао.

Да би оценили сваку ставку из серије, морамо прочитати и разумети (из каталога на енглеском језику) за сваког произвођача понаособ, све суфиксе којима он описује дату серију, материјале кавеза које користи и да ли су они зависни од величине лежача у серију, присуство и обележавање специфичних канала, жлебова, навоја код хилзни, па табеларно тражити геометријске карактеристике, динамичку моћ ношења, граничне бројеве обртаја за позиције из посебног захтева, врсте и типове, материјале заптивки итд.

Ово се не мери минутима, већ пре данима по понуђачу који има и до десетак различитих произвођача и каталога у понуди.

Мислимо да већина произвођача поседује каталоге који су софтверски одрађени тако да се на лакши начин може доћи до серије, ознака кавеза, наћи тражена позиција, пронаћи непознат суфикс. Уколико и то није могуће, довољно је да каталог буде бар претраживи пдф формат, који би и понуђач могао да захтева од произвођача или и сам учини претраживим документом.

Остајемо при постављеном захтеву у погледу електронског каталога и начина претраживања.

Недостатак и неправилности бр. 1

У КД, Део II - Врста, техничке карактеристике, квалитет у тексталном делу и табелама није на законит начин довољно јасно и прецизно описао техничке захтеве (карактеристике) лежача, тако да понуђач техничку спецификацију не разуме и није му јасно шта понудити наручиоцу, а да понуда буде одговарајућа (21. 70 ЗЈН, став 1.).

Техничке спецификације морају одређивати/ас«о и прецизно техничке карактеристике лежаја (димензије, носивост, број обртаја ,.....). Наручилац ни на једном месту у КД није одредио јасно и прецизно техничке карактеристике лежаја и на тај начин КД у овом делу учинио неразумљивом (21. 70 ЗЈН , став 2.). Наручилац у одређивању техничке спецификације лежаја потпуно игнорише чл. 71 ЗЈН, односно не одређује је ни на један начин одпонуђена четири начина. Наручилац се није потрудио да јасно и прецизно опише техничке карактеристике одговарајућег добра (лежаја), који су потпуно технички дефинисани, већ се одлучио да га опише на начин који му оставља законодавац у чл. 72 ЗЈН , став 4. а који је предвиђен да се користи само у изузетним случајевима када техничка спецификација није довољно разумљива понуђачима, односно кад се ради о неком технички недефинисаном (аморфном) добру (чл. 72 ЗЈН , став 3.). Одговор наручиоца на постављено питање бр. 2 (Објављено на Порталу за ЈН 09.11.2015.) не задовољава овог потенцијалног понуђача , јер није ништа предузето од стране наручиоца да се јасно и прецизно опишу које су то минималне динамичке носивости за сваки захтевани лежај , које су то друге техничке карактеристике лежаје за утврђивање усаглашености између захтеваног и понуђеног лежаја , па да понуђени лежаји буду одговарајући, односно наручилац није дао прецизан и разумљив одговор понуђачу , па да овај понуђач може понудити одговарајуће лежаје. Наручилац мора у техничку спецификацију уписати минималне динамичке носивости за сваки захтевани лежај и евентуалне друге техничке карактеристике са минималним мерама. Друге техничке карактеристике није довољно набројити (у одговору на постављено питање наведено их неколико), него морају бити уписано у техничку спецификацију њихове минималне мере.

То што ће понуђачи понудити све лежаје из техничке спецификације и доставити каталоге , тех. цртеже и др. не значи да су понудили одговарајуће лежаје. У овако дефинисаној техничкој спецификацији понуђач сазнаће да ли је његова понуда одговарајућа , тек након доношења одлуку о додели уговора и сазнаће да није нудио исто Ш боље од оног што пише у последњем каталогу SKF или FAG.

Проблем је што понуђачи који не нуде лежаје производње SKF и FAG сазнају експост, а не експосте минималне техничке карактеристике које мора да поседује одговарајуће добро.

Законодавац је прописао у чл. 71. ЗЈН , да је један од начина за описивање техничких спецификација позивање на српске, европске, међународне и др. стандард. Овај начин описивања техничких спецификација лежаја коришћење у огранцима ЕПС-а (ТЕ КО , РБ Колубара) у задњих две три године . Није нам познато да се у другим деловим користи овај начин , већ управо начин који се предлаже у предметној набавци. Нисмо учествовали у снабдевању огранака ЕПС-а из ове јавне набавке и не можемо судити о одговору наручиоца на питање бр. 2 , где стоји да испоручени лежаји нису обезбеђивали минимални квалитет. Ако је овог било , проблем је у

недоследно примени ЗЈН и услова из конкурсне документације, а није проблем описивање техничке спецификације путем стандард. Напротив, техничка спецификација лежаја описана путем стандард (чл. 71 из ЗЈН), доследна примена ЗЈН и услова из конкурсне документације обезбеђује наручиоцу вишеструк економски ефекат (2-3 пута). Мало ли је? Такође, понуђач је у обавези да уз понуду приложи банкарску гаранцију за озбиљност понуде и писмо о намерама банке да ће доставити гаранцију за добро извршење уговора, чије прибављање има своју цену. Да ли је нормално правити понуђачу банкарске трошкове, невероватно велико временско ангажовање њега и његових принципала, а да због неразумљивости и непрецизности техничке спецификације направи неодговарајућу понуду и то сазна после 2-3 месеца. Ко ће надокнадити понуђачима наведене трошкове и изгубљено време? Због свега горе наведеног, исправити конкурсну документацију и елиминисати неправилности и недостатке:

Обезбеди начела конкуренције (чл. 10. ЗЈН), транспарентности (чл. 11. ЗЈН) и једнакости, јер сад они нису обезбеђени (обезбедити што већу конкуренцију, транспарентности без јавно објављених података нема, једнакости понуђача не постоји ако су фаворизовани SKF и FAG, а дискриминисани сви остали произвођачи).

Пошто наручиоцу нису непознате минималне техничке карактеристике лежаја техничку спецификацију допунити са техничким карактеристикама са њиховим минималним мерама за сваки понуђени лежај (динамичка носивост- кН,...?). Учинити техничку спецификацију лежаја прецизном и разумљивом (чл. 70. и 71. ЗЈН). Све потенцијалне понуђаче ставити у исти положај, па и понуђаче који нуде лежаје производње SKF и FAG. 3. Ако не под 2. онда техничку спецификацију описати према чл. 71. Став 1, тачка 1. односно српским, европским, међународним и др. стандардима.

4. Доставити потенцијалним понуђачима или обезбедити доступним последње каталоге SKF и FAG.

ОДГОВОР 4: У претходном одговору је понуђачу већ одговорено зашто су изабрани произвођачи наведени у ознаци добра која се налазе у спецификацији. То је најлакши начин да се појасне, дефинишу суфикси лежајева, односно дефинише њихова функционалност и не постоји други начин осим веома компликованог и опширног описивања сваке позиције понаособ (и до сто речи за поједине позиције). Многе квалитативне и функционалне вредности лежаја описују додатне ознаке, а НЕ стандарди. И таквим начином за добар део позиција би било јасно превођењем лежајева, њихових назива и суфикса који произвођач је описан у појединој ставци. Ни понуђач не описује производе, суфиксе, наводи стандарде од позиције до позиције, већ наводи ознаку произвођача са суфиксима, на исти начин на који је и ова спецификација направљена. Из истих разлога, јер је тако једноставније, лакше, брже и јасније шта се нуди. Каталогски су неопходни како би се ознаке разумеле, упоређивале и вредновале.

Суфикси, материјали кавеза, називи, означавање је већ нешто што иако не поседујете каталоге наведених произвођача, можете лако наћи и на веб презентацијама наведених произвођача. Исто онако како ми морамо у поступку оцењивања прегледати у много већем броју каталога, од знатно више произвођача и више понуђача. Наведено је јасно и кроз горе поменуте одељке и достављане одговоре, да су геометријске мере, динамичка моћ ношења, гранични број обртаја за лежајеве из посебног захтева, функционалност која је навођена и вреднована у одељку II, **критеријуми** за оцену прихватљивости понуде. Нема оправданости да се за сваку ставку пише да је минимум нпр. метални кавез (одсуство кавеза?), навој одређене мере, присуство канала за подмазивање, конусни отвор тог и тог типа, заптивка са обе стране од синтетичке гуме са металним прстеновима, радијални зазори у одређеној класи итд. када је то већ описано у одељку II.

Навођење произвођача у ознаци добра, описује и дефинише врсту, назив, геометрију, функционалност и специфичност захтеваног добра на најлакши могући начин и не ограничава конкурентност, као што смо проверили за велику већину позиција постоје добра других произвођача која задовољавају захтеване услове.

Због оваквих непрекидних захтева, под условима да се основном ознаком и стандардима опише лежај, у спецификацијама се ранијих година пуно пута одустајало од квалитативних и функционалних карактеристика, чије је описивање преопширно, компликовано. Тражена су добра мањег квалитета од потребног и чак и тада су ЈН поништаване, што је Електропривреду довело у незавидан положај у годинама за нама. И код тако описаног лежаја, произвођача не можете сакрити за одређене позиције, серије, само навођењем назива-основне ознаке лежаја.

Пример: Да уместо ознаке „Лежај NCF 2964 V C3 SKF или одговарајући” лежај опишемо стандардима, изгледало би овако: Једноредни цилиндрично ваљкасти лежај серије NCF 29 V, компактни лежајни склоп са максималним бројем ваљчића без кавеза, основних димензија по ISO 15, нормалних толеранција по ISO 462, величине 64 (NCF 2964), повећаног унутрашњег радијалног зазора класе C3 по ISO 5753-1, динамичке моћи ношења од 1140kN, граничног броја обртаја од 750 o/min.

Без навођења димензија лежајева (d,D,B,r)! Има компликованијих, са више суфикса (материјали кавеза, заптивке, жлебови и канали) и за позивање на више стандарда лежајева у овој спецификацији.

Да ли би знали који је произвођач наведен из оваквог назива? Код других произвођача се лежај означава основном ознаком другачијом од ове, код трећег опет другачијом.

